BERLINGSKE
1. SEKTION LØRDAG 10. AUGUST 2019

Pakistan advarer Indien mod krig. »Det vil få katastrofale konsekvenser for hele verden«

Af Kristian Mouritzen krmo@berlingske.dk

Pakistan og Indien – begge atommagter – er på grund af det indiske Kashmir på randen af en ny storkonflikt. Problemet er, at spørgsmålet om Kashmir er så meget andet end en strid om et stykke land. Det handler også om nationalisme og religion.

Indiske sikkerhedsstyrker ved et gadehjørne i Kashmirs Jammu, efter at den indiske regering har inddraget områdets selvstyre. Siden er telefonlinjer, telex og internet blevet afbrudt af myndighederne af frygt for terroraktioner. Foto: Jaipal Singh/Ritzau Scanpix

Racisme«, »etnisk udrensning«, »hindunationalisme«. Det er de mest markante sproglige vendinger, der går igen i udmeldingerne fra Pakistans premierminister, den tidligere crickethelt Imran Khan, når han skal beskrive indernes beslutning om at ændre Kashmirs status som selvstyrende region.

Inderne har nemlig besluttet at stryge en paragraf i forfatningen, der giver den indiske del af Kashmir autonomi. Det betyder, at den overvejende muslimske del af Jammu og Kashmir, som provinsen hedder, skal underlægges Indien, som for 80 procents vedkommende er hinduer.

Derfor er en konflikt mellem to atommagter, Indien og Pakistan, ved at blusse op til en fuldtonet storkonflikt, der netop bliver så farlig, fordi - som den pakistanske premierminister udtrykker det - »det vil få konsekvenser for hele verden«.

Striden er - som de fleste andre konflikter - langtfra simpel. Indiens genvalgte premierminister, Narendra Modi, er hindunationalist og styrer efter et eneste mål sammen med sit parti, Bharatiya Janata Party: at få samlet hele Indien til en nation under hindukontrol. Også et område som Jammu og Kashmir, der ganske vist er underlagt Indien, men som har haft udstrakt autonomi og i øvrigt har et flertal af muslimske indbyggere.

Intet flag, ingen forfatning

Hindunationalismen er med andre ord på fremmarch i Indien. Modi vandt ved totrinsvalget i april og maj i år en jordskredssejr. Modis stærkt hindunationalistiske program gav ham yderligere anledning til at cementere Indiens magt over for f.eks. Kashmir. Det har nu betydet, at paragraf 370 i forfatningen står for fald, hvis den også går igennem højesteret. Det betyder, at Kashmir ikke længere vil have egne love, forfatning og flag, men bliver underlagt Indien.

Området har altid været omstridt, siden briterne lavede delingsplanen for Kashmir i 1947, i forbindelse med at de som tidligere kolonimagt trak sig ud af subkontinentet. Pakistan har sit eget område af Kashmir, men eftersom flertallet i det indiske område er muslimer, og hele den bjergriges stats status er omstridt af begge lande og i øvrigt også af Kashmirs egen befolkning, ulmer krisen hele tiden under overfladen.

Pakistan og Indien har udkæmpet to krige om området. Men de seneste år har der været relativ ro i områderne ud over en række terroraktioner. Det værste skete sidste år, hvor 40 indiske militærfolk blev dræbt under en terrorhandling begået af den militante pakistanske gruppe Jaish-e-Mohammed. Det indiske modsvar var luftangreb mod militante baser i Pakistan - det første flyangreb mod Pakistan fra Indien siden 1970. Siden er spændingerne bare øget mellem de to atommagter.

Selv om en atomkrig i de flestes vurderinger er langt væk, så er en krig det ikke. Denne eskalering kan føre til en mere omfattende storkonflikt, der rækker ind i Afghanistan, hvor amerikanerne stadig befinder sig, og hvor USAs præsident, Donald Trump, med pakistansk mellemkomst forsøger at lave en aftale med Taleban, så amerikanerne endeligt kan trække sig ud af Afghanistan.

Amerikansk tilbagetrækning

Denne drøm kan briste, fordi USA i den aftale er totalt afhængig af den pakistanske regerings velvillighed. Og hvis ikke amerikanerne tvinger inderne til forhandlingsbordet, som ønsket af Pakistan, så kan det betyde, at Pakistan trækker dets støtte til USA, når det drejer sig om at få forhandlet en brugbar fredsaftale i stand med Taleban.

Den pakistanske minister for videnskab og teknologi og tidligere regeringstalsmand, Fawad Chaudhry, sagde for et par dage siden, at Pakistan vil bede USA om at indtage en aktiv rolle som mægler og overtale inderne til at tage plads ved forhandlingsbordet. Det har inderne afvist, under henvisning til at deres del af Kashmir er Indiens indre anliggende og ikke skal indgå i mæglingsforhandlinger med Pakistan - og slet ikke med en tredjepart som USA.

Og flere pakistanske kommentatorer siger, at Pakistans regering vil afbryde forhandlingerne med Taleban, hvis ikke amerikanerne lægger pres på inderne. Blandt andet en af Pakistans mest indflydelsesrige kommentatorer og tidligere politisk rådgiver for forskellige udenrigsministre Mosharraf Zaidi fra dagbladet The News.

Dermed er USA i et svært dilemma. Forholdet til Indien er i forvejen ikke det bedste, og dets indflydelse på landets politik er derfor minimal. Det skyldes, at USA har fjernet Indien fra listen over særligt privilegerede lande med hensyn til handel. Sanktionerne mod Iran er et andet konfliktpunkt med Indien, som ikke har tænkt sig at overholde dem, fordi de holder sig på god fod med det shiamuslimske Iran for at inddæmme det sunnimuslimske Pakistan. Dertil kommer, at inderne har købt missiler fra Rusland, hvilket har skærpet situationen mellem USA og Indien yderligere.

Kristian Mouritzen er Berlingskes sikkerhedspolitiske korrespondent